

Krigsbarnet som ville bli psykolog

Åse Hoff

Spesialist i klinisk psykologi

Når jeg tenker på krigen, blir det så mørkt. Svart, grått, svarthvitt. Fra jeg var ni måneder til jeg var nesten seks år, var krigen der hele tiden. Krigen tok alle fargene vekk.

Vi bodde ved svenskegrensen. Vi var redde for at Sverige kunne slippe tyske soldater gjennom til oss. De to broene like ved ble sprengt, og vi måtte evakuere - til Sletta inne i skogen. Jeg ble kjørt i barnevogn, brødrene mine på seks og et halvt og fire måtte gå. Mor hadde barn i magen. Tanten min gikk med ferskt keisersnitt, fetteren min ble båret i en kurv. De var snille på Sletta, men vi var så mange flere der enn det var plass til. Og siden ble faren til en lekekamerat skutt der.

FELLESSKAP: Familien Hoff sammen med familien på Sletta. Året er 1940. Åse er rundt ett år og sitter på morens fang bakerst med far på siden. Foto: Privat

De voksne var redde. Mor gikk med en kjele for å hente poteter, men kom tilbake med kjelen tom. Tyske soldater lå ute i hagen og øvelsesskjøt med trepropper. Ingen poteter til middagen. Om kvelden plukket vi ungene opp treproppene, men det var ikke noe morsomt.

Barneblikk

Far holdt kaniner for matauk. Jeg var syk en gang, og kastet opp, pekte på oppkastet og sa: «Pelle ha».

Jeg var tre år og hadde lært at hver smitt og smule som kunne brukes til mat måtte tas vare på. Jeg husker at jeg så oppover på lærstøvlene til en tysk soldat. Han tråkket i hjel en due, og blodet sprutet. Far pleide å mate de duene. Jeg ble løftet opp i en tyskers armer. Faren min var der. Jeg så på ham. Jeg skjønnte at jeg var blitt landsforræder. Men jeg så også i øynene til faren min at han nok tenkte at tyskeren vel også hadde en jentunge på tre-fire år, der hjemme i Tyskland.

I mars -45 fikk vi en lillesøster. Eldstebroren min mottok nyheten med: «Hvor skal vi få mat til alle sammen fra?»

Fargene og flaggene og løvet og markblomstene lyste fredsvåren og fredssommeren. Noe begynte som het fremtid og gjenreisning og FN og arbeid for fred. *Krigen* var slutt. Eller?

I SKOGEN: Åse Hoff blir trillet av Kiss, eldstedattera på gården Sletta som familien måtte evakuere til. Foto: Privat

Terapi ved indre krig

Siden 1985 har jeg i en gruppe med gode kolleger arbeidet med et terapikonsept som heter Pessoboyden System Psychotherapy. Våre hovedlærere har vært gründeren Al Pessò, USA, psykolog Han Sarolea og psykiater Tjeerd Jongtsma, Nederland. Til vår første internasjonale kongress i Amsterdam i 1992 skrev jeg et takkedikt til disse tre. Jeg gjengir første del av det nedenfor, idet jeg i det plutselig ser Krigsbarnet som ville bli Terapeut og som leter etter reparasjon fra krigsmørket:

I was born
the year Sigmund Freud died
and Adolf Hitler raped Poland

In the Map
of my first inner landscapes
cold winds of war
swept through frozen trees
The grownup people's faces
had dark shadows
Pain from seeing
brothers killing brothers
filled their sad eyes
In the woods of Katyn
and in the mountains of Norway
the Family of Man
was slaughtered
My eyes longed
to see trees
green of springtime
letting mild winds
making their leaves dance
My soul looked
for human faces
filled with light and joy
coming from
the big Possibility Sphere
of Life itself

Jeg hadde dratt til Universitetet i Oslo, til psykologien, hørte om noe som het Terapi, om arbeid med menneskenes indre kriger. Krigsbarnet som er blitt psykolog med klinisk praksis, passer hvert eneste år på at det må være pasientfritt noen timer hver 10. desember. Fredsprisoverrekkelsen er et TV-must

AV ÅSE HOFF

Født 19.06. 1939 på Ørje i Østfold og oppvokst samme sted.

Utdannet cand. psychol. ved Universitetet i Oslo.

Spesialist i klinisk psykologi i 1971. Har i 30 år arbeidet som selvstendig praktiserende psykolog.